

C-514/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. augusztus 20.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Court of Appeal (Írország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. július 30.

Fellebbező:

LU

Ellenérdekű fél:

Minister for Justice and Equality

[omissis]

[A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) tisztázatlan kérdéseket a Bíróság elé utaló végzéséhez vezető eljárási szakaszok]

[omissis] [A felek jogi képviselőinek neve]

A COURT OF APPEAL (FELLEBBVITELI BÍRÓSÁG)

[omissis] [Nemzeti ügyszám és a tanács összetétele]

A (MÓDOSÍTOTT)

THE EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 (AZ EURÓPAI ELFOGATÓPARANCSRÓL SZÓLÓ 2003. ÉVI TÖRVÉNY) TÁRGYÁBAN

AZ ALÁBBI FELEK KÖZÖTT FOLYAMATBAN LÉVŐ ELJÁRÁSBAN:

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (IGAZSÁGÜGYI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI MINISZTER, ÍRORSZÁG)

[omissis] ellenérdekű fél

ÉS

LU

[omissis] fellebbező

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELEM
AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS

267. CIKKE ALAPJÁN

A kérdést előterjesztő bíróság

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) terjeszti elő [omissis]
[omissis]

A felek és képviselőik

- 2 A jelen eljárásban részt vevő felek a következők:
A **Minister for Justice and Equality** (igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter; a továbbiakban: Miniszter), [omissis]
LU (a továbbiakban: fellebbező) [omissis] [A felek jogi képviselőinek neve]

Az alapeljárás tárgya

- 3 Magyarország 2017. július 27-én kibocsátott európai elfogatóparancs alapján kéri a fellebbező átadását. Az európai elfogatóparancs a fellebbező abból a célból történő átadására irányul, hogy letöltse a volt házastársa, gyermeke és anyósa ellen irányuló több, családon belüli erőszakból – beleértve a volt házastársa elleni erőszakból, valamint volt házastársának és gyermeküknek szabadságkorlátozásából – eredő négy bűncselekmény elkövetése miatt vele szemben kiszabott egy év szabadságvesztés végrehajtásának hátralévő 11 hónapját. A fellebbező ezeket a bűncselekményeket 2005 augusztusában követte el, és azokra a jelen végzés „2005. évi bűncselekményekként” utal.
- 4 Az európai elfogatóparancs b) pontjában releváns végrehajtható ítéletekként az Encsi Városi Bíróság (mint elsőfokú bíróság) 2006. október 10-i ítélete és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság (mint másodfokú bíróság) 2007. április 19-i ítélete szerepel.
- 5 Az európai elfogatóparancs több tekintetben sem volt egyértelmű, és a High Court (felsőbíróság, Írország) több [omissis] egymást követő kiegészítő információkérést tartott szükségesnek. Az ezen információkérésekre válaszul

szolgáltatott információk és az európai elfogatóparancs alapján a következő események láncolata tárul fel:

- Az Encsi Városi Bíróság a 2006. május 23-án és 2006. október 10-én tartott tárgyalást követően 2006. október 10-én elítélte a fellebbezőt a 2005. évi bűncselekmények elkövetése miatt. A fellebbező részt vett az említett tárgyaláson.
- 2007. április 19-én másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság is elítélte a fellebbezőt a 2005. évi bűncselekmények elkövetése miatt. A fellebbezőt szabályszerűen idézték e tárgyalásra. Noha nem jelent meg személyesen, a választott védője képviselte őt.
- A fellebbezővel szemben ezen elítélések következtében egy év szabadságvesztést szabtak ki. A büntetés-végrehajtást azonban két év próbaidőre felfüggesztették.
- A fellebbező 2006 áprilisában/májusában őrizetben töltött egy hónapot, így legfeljebb 11 hónapot (amelyet a fentiek szerint felfüggesztettek) kell letöltenie.
- 2010 decemberében az Encsi Városi Bíróság a fellebbezőt első fokon elítélte tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye (a továbbiakban: tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye) miatt. A fellebbező részt vett a 2010. november 15-én és december 13-án tartott tárgyaláson, de az eljáró bíróság 2010. december 16-i határozatának meghozatalakor nem volt jelen. Az Encsi Városi Bíróság pénzbírságot szabott ki a fellebbezővel szemben. Nem hozott a fellebbezővel szemben a 2005. évi bűncselekmények miatt kiszabott büntetéssel kapcsolatos határozatot. A fellebbező a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekményét 2008-ban követte el (a 2005. évi bűncselekmények miatt kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre vonatkozó próbaidő alatt).
- Az Encsi Városi Bíróság ítéletét fellebbezéssel támadták meg, azonban nem világos, hogy ki. 2012 júniusában a Miskolci Törvényszék megváltoztatta a büntetést és pénzbírság helyett 5 hónap szabadságvesztésre ítélte a fellebbezőt, 1 évre eltiltotta őt a közügyektől és elrendelte a 2005. évi bűncselekmények elkövetése miatt vele szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását. A fellebbezőt beidézték a Miskolci Törvényszék előtti tárgyalásra, de az idézést nem vette át. Az a magyar jog szerint szabályosan kézbesítettnek minősült. A fellebbező nem vett részt a tárgyaláson, de az eljáró bíróság védőt jelölt ki, aki részt vett a tárgyaláson és ezt követően perújítási kérelmet nyújtott be, valamint kegyelmet kért a fellebbező nevében.

- A High Court (fellebbviteli bíróság) rendelkezésére bocsátott információk ugyanis nem tartalmazzák a Miskolci Törvényszék által hozott, végrehajtást elrendelő határozat pontos jogalapját, és különösen azt, hogy e végzés kötelező vagy mérlegelési mozgásterben meghozott volt-e.
 - 2012 szeptemberében Magyarország európai elfogatóparancsot bocsátott ki a fellebbező abból a célból történő átadása iránt, hogy letöltse a vele szemben mind a 2005. évi bűncselekmények, mind pedig a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatt kiszabott szabadságvesztést.
 - A fellebbező nem egyezett bele az átadásába, és a High Court (felsőbíróság) [omissis] a 2015. május 19-i ítéletben (Minister for Justice and Equality v AB [2015] IEHC 338) kifejtett indokok miatt megtagadta az átadásának elrendelését.
 - 2015. október 28-án a Miskolci Törvényszék annak vizsgálatára kötelezte az Encsi Járásbíróságot, hogy szükséges-e perújítást elrendelni a 2005. évi bűncselekményekkel kapcsolatban. A fellebbező kezdeményezte a perújítási eljárást, de nem vett részt a Miskolci Törvényszék előtt tartott tárgyaláson.
 - 2016. október 24-én az Encsi Járásbíróság elutasította a perújítási kérelmet. A fellebbező nem jelent meg az Encsi Járásbíróság előtt, hanem egy általa kijelölt védővel képviseltette magát.
 - A fellebbező fellebbezést nyújtott be az Encsi Járásbíróság határozata ellen. E fellebbezést a Miskolci Törvényszék 2017. március 20-án tárgyalta. A fellebbező nem vett részt a tárgyaláson, hanem az általa kijelölt védővel képviseltette magát. A tárgyalást 2017. március 29-re halasztották, amikor is a Miskolci Törvényszék kihirdette a perújítási kérelem elutasításáról szóló határozatát.
 - E határozat eredményeként a fellebbezővel szemben a 2005. évi bűncselekmények miatti elítélése következtében kiszabott szabadságvesztés – amelynek végrehajtását a Miskolci Törvényszék 2012 júniusában rendelte el – ismét végrehajthatóvá vált a magyar jog szerint.
 - A jelen eljárás tárgyát képező európai elfogatóparancsot ezt követően 2017. július 27-én bocsátották ki.
- 6 Az eljáró bíróság átmenetileg úgy ítéli meg, hogy a Miskolci Törvényszék előtti eljárás – amelynek eredményeként a fellebbezőt elítélték tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatt –, e bűncselekményért való elítélése és a végrehajtást elrendelő határozat meghozatala – amelyre a fellebbező távollétében került sor – nem felelt meg az EJEE [az emberi jogok és alapvető szabadságok

európai egyezménye] 6. cikkének. A jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem vonható le olyan következtetés, hogy a fellebbező lemondott volna az ezen eljárásban való részvétel jogáról. Hasonlóképpen, az eljáró bíróság átmenetileg úgy ítéli meg, hogy amennyiben a Miskolci Törvényszék előtti eljárást a jelen ügyben szóban forgó átadás szempontjából a „*határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak*” kell tekinteni, a 4a. cikkben/45. cikkben szereplő feltételek nem [omissis] teljesülnek. A fellebbezés keretében [omissis] valójában az vetődik fel kérdésként, hogy főszabály szerint ezek a kérdések relevánsak-e az átadásra vonatkozó határozat szempontjából. Amennyiben relevánsak, további vizsgálat lehet szükséges annak végleges értékelése előtt, hogy a tényállás alapján ténylegesen el kell-e utasítani az átadást.

- 7 Az átadással szemben több különböző kifogást hoztak fel, amelyeket a High Court (felsőbíróság) elutasított. Az eljáró bíróság a fellebbezés keretében már elutasított bizonyos kifogásokat. A jelen előzetes döntéshozatalra utalás szempontjából csak két egymáshoz kapcsolódó kifogás bír relevanciával:

1) A fellebbező azzal érvel, hogy – abban az esetben, amelyben a vele szemben a 2005. évi bűncselekményekért kiszabott szabadságvesztés (azaz az átadás iránti kérelem tárgyát képező szabadságvesztés) kizárólag a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekményéért történő későbbi elítélése miatt végrehajtható, amely viszont a Miskolci Törvényszék által 2012 júniusában hozott, végrehajtást elrendelő határozatot eredményezte – az ezen elítéléshez és végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárás az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i kerethatározat (2002/584/IB) (a továbbiakban: kerethatározat) ír jogban az európai elfogatóparancsról szóló 2003. évi törvény 45. cikke révén átültetett 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, „*határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak*” minősül. A fellebbező azzal érvel, hogy ezen az alapon az átadást meg kell tagadni, mivel a szóban forgó eljárást, különösen pedig a Miskolci Törvényszék előtt folyó, a végrehajtást elrendelő határozatot eredményező eljárást távollétében folytatták le, és a 4a. cikk (1) bekezdésében/a 45. cikkben szereplő egyik feltétel sem alkalmazható.

2) A fellebbező azzal érvel, hogy a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatti elítéléséhez és a végrehajtást elrendelő határozat meghozatalához vezető eljárást az [omissis] EJEE 6. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz [való jogának] megsértésével folytatták le. A fellebbező – tekintettel arra, hogy az eljárást távollétében folytatták le, és nyilvánvaló, hogy nem kezdeményezhet perújítást vagy fellebbezést, amely átadása esetén az ítélet vagy a végrehajtást elrendelő határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethetne – azzal érvel, hogy az EJEE 6. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. és 48. cikkét nyíltan sértené az átadásának európai elfogatóparancs végrehajtása keretében történő elrendelése, és hogy ilyen körülmények között az eljáró bíróság az európai elfogatóparancsról szóló 2003. évi törvény 37. cikke alapján köteles megtagadni az átadását.

- 8 A Miniszter vitatja ezeket az indokokat. A fenti 1) pontot illetően a Miniszter előadja, hogy a 2017. december 22-i Samet Ardic ítéletből (C-571/[17] PPU, EU:C:2017:1026; a továbbiakban: Ardic ítélet) kitűnik, hogy a fellebbezőnek a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekményéért történő elítéléséhez vezető eljárás nem minősül a 4a. cikk/45. cikk értelmében vett, „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak”; az e célból indított eljárásnak a 2007. április 19-i határozatot eredményező, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtti eljárás minősült. Ahogyan azt a High Court (felsőbb bíróság) bírāja megállapította, a 4a. cikkben/45. cikkben szereplő feltételek e határozat tekintetében teljes mértékben teljesültek. A Miskolci Törvényszék által 2012 júniusában hozott, végrehajtást elrendelő határozat a szabadságvesztés végrehajtásának módjára vonatkozó intézkedés volt és nem érintette a fellebbezővel szemben a 2005. évi bűncselekmények miatti elítélését követően korábban már kiszabott szabadságvesztés „*nemét vagy mértékét*”. A fenti 2) pontot illetően a Miniszter előadja, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásáról szóló határozat szempontjából nincs jelentősége annak az eljárásnak, amely a fellebbező tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatti elítéléséhez és a végrehajtást elrendelő határozat ezt követő meghozatalához vezetett. Még ha meg is sértették volna a 6. cikket (és a Miniszter nem ismer el ilyen jogsértést), bármilyen jogorvoslat a kibocsátó tagállam bíróságainak hatáskörébe tartozik (és [omissis] az eljáró bíróságnak azt kell feltételeznie, hogy átadás esetén a fellebbező hatékony jogorvoslattal élhet) és az ilyen jogsértés nem kellőképpen súlyos ahhoz, hogy igazolhatná a kerethatározatban szereplő azon általános állásponttól való eltérést, hogy az elfogatóparancsot végre kell hajtani.

Releváns jogi rendelkezések

Az európai elfogatóparancsról szóló 2003. évi (módosított) törvény

- 9 Az európai elfogatóparancsról szóló (módosított) 2003. évi törvény (a továbbiakban: 2003. évi törvény) ülteti át az ír jogba a kerethatározatot.
- 10 A 2003. évi törvény 45. cikke a 4a. cikk révén a tagállamok számára biztosított választási lehetőség gyakorlását testesíti meg. Akként rendelkezik, hogy „*E törvény értelmében senki sem adható át, ha személyesen nem volt jelen az európai elfogatóparancs kibocsátásával érintett szabadságvesztést vagy szabadságelvonással járó biztonsági intézkedés meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs megjelöli a 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított kerethatározat mellékletében szereplő elfogatóparancs formanyomtatvány d) pontjának 2., 3., és 4. alpontjában előírt adatokat.*” A 3.1a., 3.1b., 3.2. és 3.3. pont a 4a. cikk (1) bekezdése a)–d) pontjának felel meg (az előzetes döntéshozatalra utaló jelen határozat melléklete teljesszórően tartalmazza a 45. pontot).
- 11 A 2003. évi törvény 37. cikkének (1) bekezdése (többek között) a következőképpen rendelkezik:

„A törvény alapján senki nem adható át, ha:

átadása összeegyeztethetetlen lenne az államnak i. az egyezmény vagy ii. az egyezményhez csatolt jegyzőkönyvek alapján fennálló kötelezettségeivel.”

A Charta

- 12 A Charta 47. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.”

- 13 A 48. cikk (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.”

A kerethatározat

- 14 A kerethatározat (12) preambulumbekkezdése (többek között) akként rendelkezik, hogy a kerethatározat *„tiszteltben tartja az alapvető jogokat és összhangban van az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében elismert és az Európai Unió alapjogi kartájában, különösen annak VI. fejezetében kifejezésre juttatott alapelvekkel.”*

- 15 A kerethatározat (2009/299/IB kerethatározat 2. cikkével beiktatott) 4a. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

a) az érintett személyt kellő időben:

i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy [...] más módon [...]

valamint

ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

vagy

b) *az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson[.]*

c) *az érintett személy a határozat kézbesítését és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet:*

i. *egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot;*

vagy

ii. *a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;*

vagy

d) *a határozatot nem kézbesítették személyesen az érintett személynek, de:*

i. *az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet;*

valamint

ii. *tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.*”

A releváns ítélkezési gyakorlat

- 16 A Bíróság az Ardic ítéletben megvizsgálta a 4a. cikket. Ebben az ítéletben a Bíróság megállapította, hogy abban az esetben, ha az érdekelt személyt valamely bűncselekmény elkövetésében bűnösnek találták, és emiatt vele szemben szabadságvesztést szabtak ki, amelynek végrehajtását a későbbiekben részlegesen és bizonyos feltételek tiszteletben tartása ellenében felfüggesztették, a „*határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak*” a 4a. cikkben szereplő fogalmát „*úgy kell értelmezni, hogy az nem foglalja magában az e felfüggesztésnek az említett feltételeknek a feltételes szabadság alatt történő megsértésén alapuló*

visszavonására irányuló későbbi eljárást, ha az ezen eljárás eredményeképpen elfogadott visszavonó határozat nem változtatja meg sem az eredetileg kiszabott büntetés nemét, sem pedig annak mértékét.”

- 17 Az ír bíróságok több alkalommal vizsgálták azt a kritériumot, amely lehetővé teszi annak meghatározását, hogy az átadást meg kell-e tagadni azon az alapon, hogy az összeegyeztethetetlen az EJEE 6. cikkével. Az ítélkezési gyakorlat hangsúlyozza, hogy az átadás csak igen szigorú feltételek mellett tagadható meg. A Supreme Court (legfelsőbb bíróság, Írország) a *Minister for Justice v Stapleton* ítéletben ([2007] IESC 30, [2008] 1 IR 669) megállapította, hogy *„a végrehajtó tagállam bíróságainak az átadás elrendeléséről való határozathozatal során abból a feltételezésből kell kiindulniuk, hogy a kibocsátó tagállam bíróságai – az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke (1) bekezdésének megfelelően – tiszteletben tartják [...] az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat”* (70. pont). A Supreme Court (legfelsőbb bíróság) a *Minister for Justice and Equality v Celmer* ítéletben ([2019] IESC 80, [2020] 1 ILRM 121) – amelyben az átadás elleni érv elsődlegesen a Charta 47. cikkén és 48. cikkének (2) bekezdésén alapult – a mércét úgy fogalmazta meg, hogy a keresett személy átadása esetén sérülne-e a *„tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának lényeges tartalma”*. Az eljáró bíróság e mércét a nagytanács 2018. július 25-i L. M. ítéletéből (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) vonta le.
- 18 Az Emberi Jogok Európai Bírósága hangsúlyozza, hogy a vádlott távollétében történő tárgyalást és elítélést perújítási jog biztosítása hiányában ellenző szabály mélyen berögződött és alapvető jellegű: *Stoichkov kontra Bulgária* (9808/02), 44 EHRR 14. o.; *Sejdovic kontra Olaszország* (56581/00, 2006) és *Othman kontra Egyesült Királyság* (8139/09) (2012) 55 EHRR 1. o. A szerződő felek arra vonatkozó kötelezettsége, hogy biztosítsák a vádlott bíróság előtti megjelenéshez való jogát – akár az eredeti eljárás, akár a perújítás során – *„a 6. cikk egyik alapvető követelményének minősül”* (*Sejdovic* ítélet, 84. pont). Az EJEB az *Othman* ítéletben megjegyezte, hogy *„a bíróság ítélkezési gyakorlatában megállapítást nyert, hogy valamely közrendészeti okokból történő idegenrendészeti kiutasítási vagy kiadatási határozat a 6. [cikk] alapján kivételesen kérdést vethet fel akkor, ha a szökevény a megkereső országban az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadását szenvedte el vagy őt annak veszélye fenyegette”* (258. pont). Ezt követően megjegyezte, hogy a bíróság rámutatott arra, hogy *„a tisztességtelenség bizonyos formái az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának minősülhetnek”*, beleértve *„a távollétben történő elítélést, ha azt követően a vád megalapozottsága újból nem értékelhető”* (259. pont).
- 19 Az ír jogban *„[s]emmi nem lehet egyértelműbb, mint az az elv, amely szerint az alkotmány 38. cikkének a büntetőtárgyalást kizárólag törvény rendelkezése folytán lehetővé tevő (1) bekezdésében biztosított valamely jog gyakorlása érdekében a bűncselekménnyel gyanúsított személynek tudnia kell, hogy mikor és hol indítható eljárás vele szemben.”* (*O’ Brien v Coughlan* [2016] IESC 4, [2018] 2 IR 270, [6]. pont [omissis]). A vádlott részvételhez és a vele szemben indított eljárás

követéséhez való joga „*a vádlott olyan alapvető alkotmányos joga, amelyet minden bíróságnak óvnia és védelemben kell részesítenie*” (Murphy J in *Lawlor v Hogan* [1993] ILRM 606, 610. pont). Ez a jog a büntetőtárgyalásokra és azokra a tárgyalásokra is kiterjed, amelyek a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés felfüggesztésének megszüntetéséhez vagy végrehajtásához vezethetnek. A részvételhez való jog azonban nem abszolút jog, és bizonyos korlátozott körülmények között el lehet attól tekinteni.

- 20 Végezetül, a fellebbező az Emberi Jogok Európai Bíróságának két másik határozatára (Bohmer kontra Németország, 37568/97, 2002. október 3.; El Kaada kontra Németország, 2130/10, 2015. november 12.) is hivatkozott azzal, hogy azok megalapozzák az EJEE 6. cikkének bizonyos körülmények között próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztések végrehajtására vonatkozó határozatokra való alkalmazhatóságát. Az Emberi Jogok Európai bírósága e határozatok mindegyikében megállapította az EJEE 6. cikkének (2) bekezdésében előírt ártatlanság vélelmének megsértését abban az esetben, amelyben a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztések végrehajtását elrendelték amiatt, hogy az érintett újabb bűncselekményt követett el, amennyiben ez a bűnösségnek a 6. cikk szerinti eljárásban történő végleges megállapítását megelőzően történt.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indoka

- 21 Az eljáró bíróság részletesen határozott a jelen eljárás (idézet: [2021] IECA [omissis] 2) és egy másik, hasonló kérdéseket felvető fellebbezés keretében, amelyben szintén előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése mellett döntött (Minister for Justice & Equality v Szamota [2021] IECA 109). Az eljáró bíróság ezen ítéletekben – különösen a Szamota ítéletében – részletesen ismerteti azokat az okokat, amelyek miatt úgy ítéli meg, hogy a fellebbezések általa történő elbírálásához előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell előterjesztenie. Ezen ítéletek másolata e végzés **1. és 2. függelékében** szerepel.
- 22 A jelen ügy tényállása több tekintetben is eltér az Ardic ügy tényállásától. Az Ardic ügygel ellentétben a fellebbezővel szemben a 2005. évi bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés (amelyet az Ardic ítélettel ellentétben eredetileg teljes egészében felfüggesztettek) végrehajtásának kiváltó oka a fellebbező tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatti későbbi elítélése volt. Úgy tűnik, hogy ez az elítélés döntő hatást gyakorolt a fellebbező korábban felfüggesztett szabadságvesztése végrehajtásának elrendelése szempontjából. További különbség, hogy S. Ardic-kal ellentétben a fellebbezőt átadása esetén nem illeti meg az utólagos meghallgatáshoz való jog. A tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye vonatkozásában már kért perújítást, de kérelme nem volt sikeres.
- 23 Ennek ellenére megállapítható, hogy a Miskolci Törvényszék által hozott, végrehajtást elrendelő határozat pusztán „*a korábban kiszabott szabadságvesztés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozat*” volt, és sem ennek a határozatnak, sem a fellebbező tartási kötelezettség elmulasztásának

bűncselekménye miatti elítélésének nem volt célja a 2005. évi bűncselekmények miatt vele szemben kiszabott szabadságvesztés nemének vagy mértékének megváltoztatása, és nem járt ilyen hatással. Habár a korábban próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelő határozat nyilvánvalóan jelentős következményekkel jár az érintett személyre nézve, a Bíróság az Ardic ítéletben megállapította, hogy e határozat nem változtat a büntetés nemén vagy mértékén. Ennek alapján arra lehet következtetni, hogy nem releváns a felfüggesztés megszüntetését kiváltó határozat konkrét jellege, legyen szó akár az Ardic ügyben szereplőhöz hasonló, feltételes szabadságra bocsátás visszavonásáról szóló határozatról vagy a jelen ügyben szereplő, további elítélésből következően a korábban próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelő határozatról.

- 24 Ugyanakkor az eljáró bíróság úgy ítéli meg, hogy az Ardic ügyben ismertett körülményekhez képest a jelen ügyben ismertett körülmények sokkal szorosabban kapcsolódnak az EJEE 6. cikkéhez (valamint a Charta 47. cikkéhez és 48. cikkének (2) bekezdéséhez). A 2005. évi bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés kizárólag a fellebbező távollétében történő, tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatti elítélése és vele szemben büntetés kiszabása révén hajtható végre. Ellenkező esetben nem lenne olyan végrehajtható szabadságvesztés, amely miatt az átadás az európai elfogatóparancs alapján elrendelhető lenne. Ebben az összefüggésben a fellebbező előadta, hogy ahogyan a jelen ügyben eljáró bíróságok a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatt távollétében történő elítélését nem ismerik el vagy hajtják végre (a 4a. cikk/45. cikk rendelkezései miatt), azt a 2005. évi bűncselekmények miatti átadása céljából sem ismerhetik el vagy hajtják végre.
- 25 Abból az előfeltevésből kiindulva, hogy a 4a. cikk/45. cikk megakadályozta volna a fellebbezőnek a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatt vele szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtása céljából történő átadását, rendellenesnek tűnne, ha a vele szemben a 2005. évi bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés végrehajtása céljából át [omissis] [lehetne őt] adni, ha e szabadságvesztés kizárólag a [omissis] távollétben történő elítélés miatt hajtható végre.
- 26 Az eljáró bíróság álláspontja szerint az EJEB Ardic ítéletben figyelembe vett ítélkezési gyakorlata, például a Boulois kontra Lu[omissis]xemburg ítélet, valójában nem foglalkozik ezzel a kérdéssel. A Boulois ítélet nem valamely próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának későbbi elítélésből következő elrendelésére vonatkozott. Annak tárgyát inkább a luxemburgi börtönigazgatóság szabadságra bocsátással, feltételes szabadságra bocsátással és átszállítással kapcsolatos határozatai képezték. Ezzel ellentétben a jelen ügyben [omissis] nem kétséges, hogy a 6. cikk alkalmazandó volt a fellebbezővel szemben tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatt lefolytatott büntetőeljárásra, elítélésre és büntetés kiszabásra. A fentieknek megfelelően úgy tűnik, hogy ez az elítélés meghatározó volt a fellebbezővel szemben a 2005. évi bűncselekmények miatt kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása

szempontjából. Az ügy érdemét illetően ez az elítélés a büntetés végrehajtását eredményezte.

- 27 Ilyen körülmények között az eljáró bíróság számára elképzelhetőnek tűnik, hogy a Miskolci Törvényszék által hozott, végrehajtást elrendelő határozat olyannyira szorosan kapcsolódik a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatti elítéléshez, hogy az EJEE 6. cikke (1) bekezdése ezen elítélést érintő megsértésének a végrehajtást elrendelő határozatra is ki kell hatnia. Az EJEB Bohmer kontra Németország ügyben és El Kaada kontra Németország ügyben hozott határozatai kétségtelenül ezen érv mellett szólnak. A Boulois ítélettel és az Ardic ítéletben említett más mérvadó ítéletekkel ellentétben e határozatok tárgyát próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésnek egy későbbi bűncselekmény elkövetése alapján történő végrehajtása képezte. Habár a tényállás eltérő volt abban a tekintetben, hogy a bíróságok a végrehajtást elrendelő határozatokat a bűnösséget megállapító olyan határozat alapján hozták, amely nem a fellebbező ügyében történő büntetőeljárást követően hozott jogerős elítélésen alapult, ezáltal sértette az EJEE 6. cikkének (2) bekezdését, ahogyan a Bohmer és El Kaada ügyben hozott, végrehajtást elrendelő határozatok is jogilag tévesek voltak azon okból kifolyólag, hogy mindegyik a bűnösségnek a EJEE 6. cikkének (2) bekezdését sértő megállapításán alapult, a végrehajtást elrendelő határozat [omissis] is jogilag téves amiatt, hogy a bűnösség EJEE 6. cikkének (1) bekezdését sértő határozaton, a tartási kötelezettség elmulasztásának bűncselekménye miatti elítélésen alapult. Az első és a második esetben sem vitatható az „új bűncselekmény” miatt kiszabott, „büntetéssel egyenértékű [...] hátrány”, vagyis az eredeti elítélésen alapuló szabadságvesztés felfüggesztése megszüntetésének alkalmazása (Bohmer ítélet, 66. pont).
- 28 Következésképpen úgy értelmezhető, hogy a Bohmer ítélet és az El Kaada ítélet olyan szélesebb körű elvet támasztanak alá, amely szerint, ha valamely bűncselekmény későbbi elkövetése miatt a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását kéri, a végrehajtást elrendelő határozatnak a bűnösség EJEE 6. cikkének megfelelő megállapításán kell alapulnia.
- 29 Ami a jelen ügyben az esetleges meg nem felelés súlyosságát illeti, az EJEB ítélkezési gyakorlata azt sugallja, hogy valamely személy távollétében történő elítélése, anélkül hogy lehetősége lenne a vád megalapozottságának újbóli elbírálását kérni, főszabály szerint „az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának” minősülhet, [omissis] ezért arra a 6. cikk alapján valamely kiadási (vagy átadási) határozat kapcsán „kivételesen” hivatkozni lehet. Maga a 4a. cikk is ezt az álláspontot tükrözi, kifejezetten felhatalmazza a végrehajtó tagállam bíróságait arra, hogy megtagadják az átadást, ha „a határozat meghozatalát eredményező tárgyalást” (ahogyan azt értelmezték) a 6. cikk (1) bekezdését sértő körülmények között tartották meg. A vádlott távollétében történő elítélések helyesen minősülnek olyan súlyos kérdésnek, amely a büntető igazságszolgáltatás és az alapvető jogok alapvető szabályaival kapcsolatosak, és szélsőséges esetben igazolják az átadás megtagadását. Jelesül a 4a. cikk hatálya

alá tartozó esetekben a végrehajtó tagállam nem köteles a 6. cikk bármilyen megsértésének orvoslását a kibocsátó állam bíróságaira hagyni.

- 30 Az eljáró bíróság számára a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatályát illetően kétségtelennek tűnik, hogy a jelen ügyben bemutatott körülményekhez hasonló körülmények között a keresett személy 6. cikke szerinti jogainak(, valamint a Charta 47. és 48. cikke szerinti, az európai elfogatóparancs uniós jogi szabályozása miatt a jelen ügy szempontjából releváns jogainak) érdemi érvényesítéséhez a „*határozat meghozatalát eredményező tárgyalás*” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja az elítélést eredményező későbbi büntetőeljárást is, amennyiben ez az elítélés döntő szerepet játszott a korábban próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés átadási kérelem tárgyát képező végrehajtásában.
- 31 Habár ezzel bővülne a releváns „határozat” 4a. cikk (1) bekezdése értelmében vett kategóriája, vitathatatlan, hogy ez nem sértené és nem ásná alá az európai elfogatóparancs mechanizmusának hatékonyságát, amennyiben a tagállamok a büntetőeljárásaik során már egyébként is kötelesek tiszteletben tartani az EJEE 6. cikkének (1) bekezdését. Ennélfogva úgy tűnik, hogy amennyiben a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést egy későbbi elítélés miatt végre kell hajtani, a kibocsátó tagállamra nem nehezedik indokolatlan teher annak megállapítására kötelezésével, hogy a keresett személy jelen volt a szóban forgó elítélést eredményező tárgyaláson (és adott esetben az ítélelhozatalakor), vagy ennek hiányában egyébként tiszteletben tartották a 6. cikk szerinti jogait.
- 32 E körülmények között az eljáró bíróság megalapozottan nem állapíthatja meg, hogy az Ardic ítéletben a Bíróság egyértelműen kizárja a fellebbező által az átadással szemben felhozott kifogások elfogadását, és az eljáró bíróság – a kétségei alapján, tekintettel a kérdések alapvető jelentőségére, valamint arra, hogy ebben az összefüggésben a kibocsátó és a végrehajtó tagállamok kötelezettségeinek terjedelmét illetően egyértelműség és bizonyosság szükséges – úgy ítéli meg, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell a Bíróság elé terjesztenie.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 33 Az eljáró bíróság a következő kérdéseket terjeszti elő: Az első kérdésre adott válasz függvényében előfordulhat, hogy nem szükséges megválaszolni az azt követő kérdéseket.

1. a) Amennyiben a keresett személy átadását egy eredetileg felfüggesztett olyan szabadságvesztés végrehajtása céljából kéri, amelynek végrehajtását a keresett személy által elkövetett újabb bűncselekmény miatti elítélése okán rendelték el, és a végrehajtást elrendelő határozatot az a bíróság hozta meg, amely a keresett személyt az újabb bűncselekmény elkövetése miatt elítélte és vele szemben büntetést szabott ki, a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, „*határozat meghozatalát eredményező tárgyalás*”

részét képezi-e az ezen újabb elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozat meghozatalához vezető eljárás?

b) Jelentőséggel bír-e a fenti első kérdés a) pontjára adandó válasz szempontjából az, hogy a végrehajtást elrendelő határozatot hozó bíróság törvény rendelkezésénél fogva volt-e köteles meghozni ezt a határozatot vagy annak meghozatalára mérlegelési mozgástérrel rendelkezett?

2. A fenti első kérdésben szereplő körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóság jogosult-e megvizsgálni, hogy a későbbi elítéléshez és végrehajtást elrendelő határozathoz vezető, a keresett személy távollétében lefolytatott eljárást az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének tiszteletben tartásával folytatták-e le, közelebbről, hogy a keresett személy távolmaradása folytán sérült-e a védelemhez való jog és/vagy a keresett személy tisztességes eljáráshoz való joga?

3. a) A fenti első kérdésben szereplő körülmények között – amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság megbizonyosodott arról, hogy a későbbi elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárást nem az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének tiszteletben tartásával folytatták le, közelebbről, hogy a keresett személy távolmaradása folytán sérült a védelemhez való jog és/vagy a keresett személy tisztességes eljáráshoz való joga – jogosult és/vagy köteles-e a végrehajtó igazságügyi hatóság a) a keresett személy átadását azon az alapon megtagadni, hogy az átadás ellentétes lenne az Egyezmény 6. cikkével és/vagy az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével és 48. cikkének (2) bekezdésével és/vagy b) az átadás feltételeként a kibocsátó igazságügyi hatóságtól biztosítékot kérni arra vonatkozóan, hogy a keresett személy az átadást követően perújítást vagy fellebbezést kezdeményezhet, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely a végrehajtást elrendelő határozatot eredményező elítélés vonatkozásában az eredeti határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet?

b) A fenti harmadik kérdés a) pontjára adandó válasz szempontjából annak vizsgálata, hogy a keresett személy átadása sérti-e a keresett személy számára az Egyezmény 6. cikke és/vagy a Charta 47. cikke és 48. cikkének (2) bekezdése értelmében biztosított alapvető jogok lényeges tartalmát, és igenlő válasz esetén az, hogy a későbbi elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárást a távollétében folytatták le, valamint hogy átadás esetén a keresett személynek nincs joga perújítást vagy fellebbezést kezdeményezni, elegendő-e a végrehajtó igazságügyi hatóság számára annak megállapításához, hogy az átadás sértené e jogok lényeges tartalmát?

Záró [megfontolások]

- 34 Az eljáró bíróság a fellebbezést felfüggeszti mindaddig, amíg az EUB határozatot nem hoz e kérdésekben. Tekintettel arra, hogy a fellebbező jelenleg óvadék

ellenében szabadlábon van, az eljáró bíróság úgy ítéli meg, hogy nem kérheti a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi vagy gyorsított eljárásban történő elbírálását.

[omissis] [A tanács tagjainak aláírása]

MELLÉKLET - A 2003. ÉVI TÖRVÉNY 45. CIKKE

[omissis] E törvény értelmében senki sem adható át [omissis], kivéve, ha az európai elfogatóparancs megjelöli a 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított [omissis] kerethatározat mellékletében szereplő elfogatóparancs formanyomtatvány d) pontjának 2., 3., és 4. alpontjában előírt adatokat [...], ahogyan azt az e pontban hivatkozott táblázat rögzíti.

TÁBLÁZAT

d) Jelezze, hogy az érintett személyesen jelen volt-e a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson:

1. ☐ Igen, az érintett személyesen jelen volt a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson.

2. ☐ Nem, az érintett személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson.

3. Amennyiben megjelölte a 2. pontot, adja meg az alábbiak valamelyikének fennállását:

☐ 3.1a. az érintettet személyesen idézték ... -ára/-ére (év/hónap/nap), és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

☐ 3.1b. az érintettet nem idézték személyesen, de más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, amely a határozat meghozatalához vezetett, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett, és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

VAGY

☐ 3.2. az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott, vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson;

VAGY

□ 3.3. a határozatot ...-án/-én (év/hónap/nap) személyesen kézbesítették az érintettnek, és kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat – és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet, valamint

□ az érintett egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot,

VAGY

□ a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;

VAGY

□ 3.4. a határozatot személyesen nem kézbesítették az érintett személynek, de
— határozatot az érintettnek az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják, valamint

— az érintettet a határozat kézbesítésekor kifejezetten tájékoztatják a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet, valamint

— az érintettet tájékoztatják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amely ... nap.

4. Amennyiben megjelölte a fenti 3.1b., 3.2. vagy 3.3. pontot, adjon tájékoztatást az adott feltétel teljesülésének módjáról.”